

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: v torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje o 8. uri, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6-60
pol leta 6-60 3-30
četrť leta 3-40 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne odzivimo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v t. t. bakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. 2. urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

Oglas in poslanica

vs računijo po pet-vestih, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabrčček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovenske knjižnice“, katere izhaja mesečno v anekdotah obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsako leto 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. pet-vestica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabrčček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Nekoliko odgovora

nekemu deželnemu poslancu v „Domovini“.

Neki stajerski „Deželni poslanec“, kakor se je podpisal, je pribečl v 48. številki „Domovine“ članek, v katerem razlaga, zakaj da ne gredo stajerski slovenski deželni poslanci v Gradec. V članku se dotika med drugim tudi „tistega žalostnega boja, ki se bje na Kranjskem, deloma tudi že na Goriškem na pogubo slovenskega naroda in na korist in veselje nemških in italijanskih sovražnikov ter vlade“. Nepoznavatelji razmer pri nas — in med te moramo šteti tudi tega g. stajerskega deželnega poslancu — bi sodili po gorenjih besedah, da pri nas na Goriškem se bje na sploh, odkar se je razpočila „sloga“, boj, ki je na pogubo slovenskega naroda ter na korist in veselje italijanskih sovražnikov ter vlade.

Na Goriškem imamo dve stranki, narodno-napredno in strogo klerikalno. Prva si je postavila nalogo, delati v korist naroda na široki prosti in svobodomiselnosti podlagi z udeležbo moči iz naroda samega, torej vzajemno, dočim se drži klerikalna pod vodstvom dr. Gregorčiča starega despotizma in diktatorstva. Kae radejo gospodje v Gorici in k večjemu se kak pri njih „dobro zapisan“ nunc na deželi, tisto mora veljati in tistemu se morajo pokoriti pristasi po deželi brez-pogojno. To se je opazilo zlasti zto pri volitvi v državni zbor v IV. kuriji, ko so volili klerikalni volilni močje sodn. svetnika Rutarja na komando iz ulice Vetturini, ali na vprašanje, ali vedo, kdo je njihov kandidat, lepo veliko število njih ni vedelo prav čisto nič o njem; rekali so le: Gospodje v Gorici so tako ukazali in mi volimo tako! Taka je naša klerikalna stranka v svojem bistvu, katero gotovo ni v blagor slovenskega naroda, ker hoče prav narod držati v temi in nevednosti, da tim lože gospodari nad njim. Da bi bila pa ta stranka se bolj trdna, je sel dr. Gregorčič tako daleč, da se je zvezal pod trdimi pogoji z dr. Pajerjem,

onim istim možem, čegar doseganje delovanje v naši goriški deželi pač ni tako, da bi se moglo reči o njem, da je morda prijatelj slovenskega naroda.

Ko je napočil razkol, je bilo pri dr. Gregorčiču jedno prvih dejanj to, da je stopil k dr. Pajerju ter se z njim zvezal. Tisto zvezo obcutimo bridko v deželnem zboru, kjer se prikazuje na dan v kaj čudnih pojavih, ki so v največ slučajih naravnost skandalozni in izdajski, zlasti ako se upošteva, da je pri njih v glavnem prizadet mož, ki je bil in ki sanja, da je še — voditelj goriških Slovencev. Dr. Pajer, naš vse-mogočni deželni glavar, je bil namreč, kakor drugi goriški italijanski veljaki z vlado vred, takrat, ko nas je se obsevalo solnce Gregorčičeve „sloge“, tega mnenja, da vsa slovenska politika sloni na dr. Gregorčiču in na par veljavnejših slovenskih možeh v Gorici, druga „masa“ pa ne prihaja v poštev. Pajer je pač sodil deloma po takovem dejstvu, deloma po sebi, češ, da kakor on s svojim skrajnim terorizmom in recimo tudi s svojo nadarjenostjo drži v šahu gospodujoče Italijane, tako bo držal v šahu po razkolu naprej tudi dr. Gregorčič s svojo zvitostjo goriške Slovence, onih par pristasev „Soče“ pa tako ali tako izgine čez noč. Tako je sodil Pajer, zlasti ko mu je se dr. Gregorčič slikal svojo politisko moč v bajnih barvah. Gregorčič je dobro vedel, zakaj tako ravna, namreč zato, da bodo varnejši, vsaj za nekaj časa, mandati — Pajer pa se je prevaral! Gregorčičeva politiska moč gre k zadnjemu koncu. Narodno-napredna stranka, oprta ob velikansko večino slovenskega ljudstva na Goriškem, ker dela z njim vzajemno po ljudski volji, se je dvignila na površje, in dr. Pajer je debelo pogledal: odkod ti ljudje, odkod ti naprednjaki po slovenskem delu dežele, odkod ta bistroumnost slov. ljudstva, katero sem smatral za „ščavo“? In italijanski uplivni veljaki so se čudili na vso mer: odkod toliko tako zavodnega in napredno mislečega slovenskega prebivalstva na Goriškem?

Razkol je rodil preobrat, velik preobrat, in naše ljudstvo samo je stopilo po velikanski večini na našo stran pod okrilje napredne zastave v svoj ponos in v str-

menje Italijanov. Današnji dan ti močje vse drugače gledajo na goriške Slovence, vedoci, da napredni Slovenci prodiramo na celi črti in tudi prodremo. Le dr. Pajerju je čudno pri sre, ker vidi, kako žalostno utegne pogoreti njegova alijanca z dr. Gregorčičem, katera je Slovincem v nečast in gotovo ne v dobiček.

Tisti torej, ki v naši deželi delajo „na pogubo slovenskega naroda in na korist italijanskih sovražnikov ter vlade“ — so slovenski klerikalci, in kar je na tem boju „žalostnega“, je na strani klerikalcev! — Tako je, gospod deželni poslanec v zeleni Stajerski! — In ker so ti klerikalci v pogubo naroda, zato se bojujemo proti njim in ne odnehamo prej, da jih premagamo. Potem pa ne bo nikoga več med nami, ki se bo vezal z Italijani pod sramotnimi in izdajskimi pogoji, potem bo narekovalo našo splošno politiko čisto rodoljubje po volji ljudstva! Dr. Pajer se boji teh časov. In s tem je rečeno — vse!

Razkol nam je prinesel nove, povsem nove čase, v katerih nastopajo naprednjaki v boju proti vsemu temu, kar je na pogubo slovenskega naroda in na korist in veselje italijanskih sovražnikov ter vlade. Ali je bil torej potreben razkol? Da, potreben je bil, ker ako bi bilo slo to tako dalje, kakor zadnje čase „sloge“, bi bili že zaspali, gotovo le v pogubo slovenskega naroda in v veselje in korist Italijanov ter vlade.

Oni stajerski deželni poslanec se jako zavzema za slogo. Res, jako lepo in idealno je, govoriti o slogi, in sloga je tudi mogoča na Stajerskem, kakor drugodi, ali le taka sloga, v kateri bodo gledé politike posvetnjaki in ljudstvo prihajali v poštev v zadnji vrsti, v prvi pa edino le nunci. Pod tako „slogo“ jadrajo na Stajerskem, in branitelje take sloge vidimo v prvih vrstah duhovnikov. Po pojavih izza zadnje državnozbornske volitve na Stajerskem in po glasovih, ki prihajajo v javnost po ljudeh, katere imenuje oni deželni poslanec „nezrele elemente“, pa se da presoditi, da je na Stajerskem pod plaščem tiste toli hvalisane „sloge“ premnogo gnilega, v znamenju „sloge“ se podira postojanka za postojanko, in pod zaščito „sloge“, ki ne pomenja dejanski nič drugega nego absolutno gospodstvo

klerikalizma, se obeta stajerskim Slovincem „v pogubo slovenskega naroda in v korist in veselje nemških sovražnikov“ politično spanje, v kakršno bi bil tudi naš goriške Slovence kmalu zazibal dr. Gregorčič na prestolu „sloge“.

Tudi lepi stajerski deželi se bližajo novi časi. Razni pojavi zadnjih časov kažejo do-ločno nánje, in nobena sila jih ne zadrži, da ne buknejo na dan z vso svojo močjo. Vse pridige o „slogi“ ne izdajo nič, in tako je tudi prav, saj tista klerikalna „sloga“ ni drugega, ako se jo pogleda od blize, nego „poguba slovenskega naroda in veselje in korist nemških sovražnikov“! — — —

Ker se je bil oni g. deželni poslanec v „Domovini“ v gori omenjenem članku taknil tudi goriških razmer, smo napisali te vrste njemu in drugim v pojasnilo, blagohotno premisljevanje in upravljanje.

Bohinjska železnica.

II.

Specijalno poročilo se takoj, ko omenja, kako da utegnejo priti po bohinjski železnici novi časi v obrtni podjetnosti v našo deželo, spomni tudi gorenje Soške doline ter pravi, da tako ali tako ne more trajati dolgo časa več, da se morajo izpolniti tudi želje gorenje Soške doline po železniški zvezi od Bolca do Sv. Lucije, da se tako more porabiti vsa vodna sila Soče ter se potegnejo v železniški promet krasni kraji, v katerih prebiva pridno prebivalstvo v lepem številu.

Gorenje Soške doline se dotakne poročilo menda tudi zategadel, ker poročevalcu se sumi po ušesih malo poprej v tem specijalnem poročilu naveden protest „bolskega akcijskega komitēja za predelsko železnico“ iz posebne izisle brošure. Tam stoji doslovno: „Mi rečemo torej edinemu upanju, katero je gojila vlada v nas skoro od pol stoletja, za večno: z Bogom! — ali prisegli smo, da posvetimo našim živo pokopanim železnicam na najvišji skali Predela daleko vidni grobni napis, v katerem naj bodo uvekovečena imena vseh onih, ki so sodelovali na tej veliki krivici, zadani deželi in

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisatelj Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Za njim je z glasnimi kletvami letela prava toča kamenja, toda on se za to ni zmenil, trude se, da si čim najpoprej naredi pot. Vendar pa je le z največjim trdom prodiral naprej. Ljudje se niso hoteli umikati vojakom s pota ter so glasno preklinjali cesarja in pretorijance. Na nekem mestu je jela množica že naravnost groziti. Viniciju so doletavali na ušesa glasovi, dolžeči Nerona, da je on dal sežgati mesto. Kar javno so pretili s smrtjo njemu in Popeji. Vklili: „Saunio“, „hitrio“, (bedak, komedijant) „morilec svoje matere!“ so se razlegali naokrog. Videlo se je, da se je ta groznja mogla spremeniti v očitno vstajo, ki more izbruhniti vaki hip, ko bi se le našel vodja. Med tem se je množica čimdalje bolj upirala pretorijancem, kateri niso mogli dosti urno naprej radi tega, ker je bila skoro vsa pot zaježena s predmeti, katere so rešili pred požarom. Tu si videl škrinje in sode z živčezem, razno posodo, pohišno orodje, zibelke, vozičke in košare. Semtertje je prišlo celo do boja, vsekako pa so pretorijanci lahko nadvladali neoboroženo tolpo.

Prekoračivši z največjo težavo latinsko, numičijsko, ardejsko, luvinijsko in ostijsko cesto, obkolivši vile, vrtove, pokopališča in temple, je dospel Vinicij naposled do prostora, ki se je prepeljal čez Tiber.

Tam je bilo nekoliko jasnejše in manj dima. Od ubežnikov, katerih se tudi tu ni manjkalo, je poizvedel, da so celo nekatere ulice za Tiberom že v ognju in da se brez dvoma kmalu vnamejo tudi druge, ker so videli ljudi, ki nalašč zažigajo ter ne pusté gasiti, kričeči, da se to godi na povelje. Mladi tribun ni sedaj niti trohice več dvomil, da je cesar v resnici zapovedal sežgati Rim, ter se mu je maščevanje, po katerem je vpila tolpa, zdelo povsem pravično in zasluženo. Kaj hujšega bi bil mogel učiniti Mitridat, ali kateri iz najzlobnejših sovražnikov Rima? Mera je bila prenapolnena, znorelost cesarjeva pa taka, da se poleg nje ni dalo več živati. Vinicij je tudi verjel, da je Neronu ura že odbila in da te razvaline, ki ostanejo po mestu, morajo pokopati tega znorelega čudaka ob enem z njegovimi zločini. Ko bi se dobil dovolj pogumen mož, ki bi stopil na čelo razjarjene množice, lahko bi se to zgodilo v nekoliko urah. Pri tem jamejo drzne in maščevalne misli rojiti Viniciju po glavi. Kaj, ko bi to učinil on? Rod Vinicijev, ki je do poslednjega časa štel celo vrsto konzulov, je bil znan po vsem Rimu. In množici je bilo treba samo imena. Saj je že pri obsodbi v smrt štiri sto sužnjev Pedanija Sekunda skoro prišlo do vstaje in domače vojne, in kaj bi se bilo zgodilo še le danes gledé na strašno katastrofo, ki je presegala nemara vse, kar jih je doživel Rim v dobi osmih stoletij. Kdor pozove k orožju Kviriti (misli si je Vinicij), ta brez dvomno premaga Nerona ter se sam obleče v škrlat. A čemu bi on tega ne učinil?

Bil je krepkejši, odločnejši in mlajši nego ostali Augustijanci. . . Nero je imel zares na razpolago trideset legij, porazstavljenih na meji države, toda ali se mar te legije in njih poveljniki ne upró, ko začujejo

novico, da je pogorel Rim in vsa njegova svetišča. V takem slučaju bi on, Vinicij, mogel postati cesar. Saj so že šepetali med Augustijanci, da je neki čarovnik napovedal škrlatasto obleko Othonu. Čemu naj bo on zaostajal za njim? Nemara bi mu k temu pomagal celo Kristus s svojo božjo močjo, nemara je to Njegova volja? »Ko bi bilo tako,« pomisli v duhu Vinicij, »takrat bi se maščeval nad Neronom za Ligijino pro-gnanstvo in za svoj nemir, osnoval bi vlado resnice in pravice, razširil bi Kristusov nauk od Eufrata do meglenega obrežja Britanije in ob enem bi oblekel v škrlat Ligijo ter jo napravil za vladarko sveta.«

Toda ta misli, ki so izbruhnile iz njegove glave kakor iskre iz prižgane hiše, so tudi ugasnile tako urno kakor iskre. Pred vsem drugim je bilo treba rešiti Ligijo. Sedaj je zrl od blizu vso to grozo in znovič ga je prevzel strah. Pred tem morjem ognja in dima, pred to grozno istinitostjo je ono zaupanje, s katerim je verjel, da apostel Peter ohrani Ligijo, umrlo popolnoma v njegovem srcu. Obup se ga polasti v drugič, in dospévi do via Portuensis, ki drži za Tiberom, ni se še spametoval niti pri mestnih vratih, pri katerih so mu ubežniki potrdili to, kar je že čul poprej, da v tem oddelku mesta še ni razgrajal požar, dasi je na nekaterih mestih ogenj bil prenešen že čez reko.

Pa tudi ta del mesta za Tiberom je bil poln dima in bežečih tolp, skozi katere je bilo še težje prodrati, ker so tu ljudje imeli več časa za iznašanje raznih rečij. Velika cesta je bila ponekje popolnoma zamašena in poleg Augustove Naumahnije je stala velika množica ljudi.

(Dalje pride.)

državi. Da pa ta nagrobni kamen ne bo uničen, naredimo, da bodo dohodili do njega po raznesilih nepristopni, da bo večno znano, kako je bil naš patrijotizem poplačan*. Energično se glasi ta protest, kateri hoče vlada menda omiliti s tem, da obljubljuje v najkrajšem mogočem času zvezati Bolec s Sv. Lucijo po posebni železniški črti. Tako bi bil potem zgrajen vsaj en del črte padle predelne železnice! —

Zadnje smo omenjali razne načrte, ki so se dotikali Kranjske, Koroske itd. ter goratega dela naše dežele in o katerih se je tudi razpravljalo tuinam.

Kakor gori, tako tudi od Gorice dalje ni bilo mogoče takoj s početka, določiti črto čez del Vipavske doline in čez Kras do Trsta, marveč prvotno se je mislilo popolnoma na drugo črto, ki bi šla skozi Miren po dolini ter ob morakem obrežju v Trst. Na ta način bi se črta ne bila dvignila mnogo nad morskó visino Gorice; nad Opčino pa stoji sprejeti načrt 362 m visoko nad morjem. Tudi vlada se je ogrevala za tako zvezo, ali pomisleki proti njej so bili vedno večji, zlasti ko je bilo očitno, da bi bila taka črta le vspešna črta južne železnice, bi se iztekala v južni kolodvor v Trstu, v svojem teku pa bi šla daleč ob strani onih krajev, ki so potrebni prometa.

Ta črta bi torej ne bila popolnoma neodvisna od južne železnice. Radi tega se je začelo končno misliti na drugo zvezo.

Nedvomno je, da pridemo v doglednem času po Vipavski železnici do zveze med Gorico in Postojino, in zbog tega so začeli misliti na črto, ki bi služila v večjem delu zvezi s Trstom. Doseženo je to kolikor toliko s tem, da bode mogoče železnico od Gorice do Stanjela souporabiti s svojedobno postojinsko črto.

Tako je prišel do veljave sedaj sprejeti načrt čez Kras, ki bo služil premnogim krajem v razvitku, za kateri so bogato sposobni, krajevnemu prometu in pa ta železnica pelje, ne da bi se dotaknila južne, v zalivje v Miljah, kjer nastane prej ali slej glavna luka Trsta.

Tako so dežele notranje Avstrije, popolnoma neodvisno od južne železnice, združene s Trstom. (Dalje pride.)

Dopisi.

Z Vipavskega. — Rezek boj bije duh napredka in svobode s črno reakcijo. Mi smo luči in prijatelji napredka se moramo s počitimi izvežbanim financijelno dobro uskrbljenim sovražnikom, ki ina tudi časa kolikor hoče na razpolago. Na razpolago ima tudi druge javne prostore, katerih jim ljudstvo ni sezidalo v to svrbo, da s posvečenega mesta teden za tednom delajo za poneumenjenje in za svoj zakelj ter begajo mukotrpno izdelano ljudstvo v obup in na kriva pota! Ker nimajo denarja na razpolago in da vspešneje bijejo nepošten boj, obsuli so nas tudi s svojimi časniki, v katerih se z zavijanjem oči proti nebu in z najnižjim hinvnavstvom in lažmi prikupujejo in bližajo ljudstvu.

Sedaj očitajo naprednim listom „svinjarijo“ (glej zadnji „Prim. List.“). V svoji „poštenosti“ segajo tako daleč, da nam niti ne dovolijo kritikovati gnjusnih dejanj kakega klerikalca. — A za sama taka dejanja in za storilca-grešnika nimajo grajalne besede. Svetniki!

Sedaj spet se obregnejo ob kake ekpenzarje, češ, glejte, kako davijo napredni advokati ljudstvo. Ti branitelji ljudstva pa ne vedo nič o svojih ekpenzarjih. Ne vidijo svoje nenasišne bisage. Najprej imajo letno plačo, a potem vračunajo še vsako delo posebe; slednjic darovi, prosta bira itd...! Kateri stan pa ima toliko rudečih, debelih, zdravih eksamplerov kakor duhovski? — To menda ne pride od trpljenja, pomanjkanja, skrbi, od dela ali slabega stanovanja itd.? To, to vidite! Vsi drugi stanovi skupaj ne vžijejo toliko dobrot kakor duhovski, zato pa so oni glavni steber nazadnjajstva in vsa opora klerikalizmu! Izjem je malo. — Hočejo ohraniti star red, ki je za nje res dober! „Vera“ (pa ne vem kaka!) jim je glavno orodje, dasi vedo, da ljudstvu ne manjka vere in pomočkov v to (imamo katekizmov, mašnih knjig, cerkev itd. primeroma več od vsega drugega.) Vera, namreč prava sv. vera, pa manjka njim, ki se obkladajo z bogastvom in uživanjem in služijo mamoni!

Sedaj se spet spoddikajo nad nami, čenas vidijo vesele in pri kozarcu vina. Ne pogledajo pa sebe in svoje požrešnosti in nezmernosti v jedi in pijaci! To je menda tudi vera! Kaj?

Še dosti vidijo in povsod jim vera in hudic služita za orodje, ter nam Boga opisujejo kakor trinoga, ki komaj čaka, kedaj ubogo izmučeno ljudstvo vrže v bjezdno pekla.

Nò, nò, vse ste že porabili in poskušali, da bi zamorili prosto misel, pa ne gre. Vedno se znova dviga in pomlajena vstaja. Po svojih močeh moramo tudi mi prosti Vipavci v to pripomoči ter paziti, da ne omadežujemo lica in davno priznane ljubezni do napredka in svobode — s klerikalizmom, ki zlasti ob javnih prilikah, shodih in volitvah, najraje dviga svojo črno glavo! Klerikalci so morali že marsikako hudo orožje vreti v ropotarnico in po teh časih se jim slini. Skomina jim je zlasti po inkviziciji in drugih, lepih napravah „starih dobrih časov.“ Vnčili in sezgali so že mnogo ljudi, ki so jim delali napotje. Tudi v našem narodu bi bili radi zlekli na gromado vse naše oboževane prvake in ljubljence. Kaj so delali prej s Presirnom, Jurčičem itd., pozneje s Stritarjem, Gregorčičem, in Askercem, je že znano. A ko vidijo v ljudstvu odpor, se bližajo in se hlinijo kakor da tudi oni spoštujejo te moze. Tako se bodo priučili in se morajo priučiti še marsikomu, ako mi nastopamo junaski in samosvestno! Platno in škarje imamo v rokah, in ljudski glas je božji glas.

Domate in razne novice.

Pozor! — P. n. občinstvu, pred vsem pa prebivalstvu na deželi, ponovno naznanjamo, da uradi „Goriško ljudsko posojilnico“ ob nedeljah in praznikih niso odprti, pač pa uraduje „Trgovsko-obrtna zadruga“ tudi ob nedeljah in praznikih. O delavnikih je odprta „Goriška ljudska posojilnica“ dopoldne ob 8. do 12. ure, popoldne pa od 2. - 3.

Toliko na splošno znanje, da ne bodo ljudje zastojali hodili ob nedeljah in praznikih v Gorico morda le radi opravek v posojilnici.

Osebnosti. — Poštним oficijalom so imenovani gg. poštni asistenti: Anton Berger v Gorici, Josip Božja in Rudolf Stok v Pulju, Hugo Hreglich v Malem Lozinju, Viktor Aprile, Josip Simsič, Avg. Achtschin, Fran Dose, Julij Eržen, Fran Bjekar in Ivan Schwagel v Trstu. — Premesčen je oficijal g. A. Pezdich iz Pazina v Gorico. — Poštnemu kontrolorju Ed. Ussaju v Gorici, ki je bil imenovan pred kratkim za Trst, je dovoljena prememba v službi tako, da pojde na mesto njega v Trst poštni kontrolor G. pl. Thianich v Gorici.

Promocija. — Včeraj dne 1. julija t. l. je bil promoviran na českem vseučilišču v Pragi doktorjem prava g. Stanko Lapajne iz Krškega, c. kr. avskultant v Gorici. G. Lapajne je prvi Slovenec, ki je postal doktor na tej visoki šoli. — Čestitamo.

Javen shod se bo vršil v nedeljo dne 7. julija ob 4. uri popoldne na dvorišču g. Alojzija Makovca v Velikih Zabljah. Razpravljalo se bo o našem političnem in gospodarskem položaju. Somisljeniki v vipavski dolini, prihitite na shod v ogromnem številu!

Smrtna kosa. — V soboto so pokopali v St. Andrežu g. Antona Grusovina, izvoščeka v Gorici. Pokojni Grusovin je stal na naši strani, dasi ima širno italijansko sorodstvo. Tudi se ni bal reči moško besedo močnim italijanskim veljakom glede na našo narodnostno borbo. Bil je poznat kot dober človek. Dosegel je starost 65 let. Pokojnik je bil mnogoletni član „Slovenskega delavskega bralnega in podpornega društva“. Bodi mu lahka zemlja domača!

Interpelacija dež. poslanca Oskarja Gabrščeka in tovarišev na Nj. E. gospoda naučnega ministra zastran razpisa službe profesorja slovenščine na c. kr. realki v Gorici, podana v seji dne 24. junija 1901.

„Verordnungsblatt des k. k. Minister. für Cultus und Unterricht“, letnik 1870., je objavil na str. 195. razpis službe na c. kr. realki v Gorici „für die slovenische Sprache“ — za slovenski jezik. To službo je dobil profesor Fran Plohl, ki pojde s koncem šolskega leta v pokoj.

Njegova služba je zopet razpisana, toda ne več kakor l. 1871., marveč vse drugače, vse neugodnejše, da je očitna rakova pot, po kateri gremo, namesto da bi napredovali, da bi bilo za deželno prebivalstvo, kateremu je ta šola namenjena, čim dalje bolj poskrbljeno.

„Wiener Zeitung“ od 23. junija t. l. št. 143. je objavila v uradnem delu razpis „einer Lehrstelle für die deutsche und slovenische Sprache“.

Po tem razpisu soditi bi dobil razpisano službo lahko tak filolog, ki je izprašan iz slovenščine le za spodnje razrede srednjih sol torej kot postranski predmet (Nebenfach), ali morda celo le iz slovenščine kot učnega jezika, kar je še manj.

Čudovita je skrb učne uprave za nemščino. Na celi realki je povprečno 40—45 nemških učencev, a za nje dva definitivna profesorja in jeden suplent, izprašani germanisti, — no zdaj zahteva učna uprava še od učitelja slovenščine, da mora biti izprašan tudi iz nemščine.

Z ozirom na to, da je bilo razpisano že l. 1871. mesto za slovenski jezik kot glavni predmet (Hauptfach), — da se število slovenskih učencev na tej realki množi in se je nekoliko pomnožilo tudi število učnih ur za slovenščino, — vprašamo Njegovo Ekscelenco: Ali hoče stalno nameseliti razpisano mesto le s takim prosilcem, ki je izprašan iz slovenščine kot glavni predmet (Hauptfach) — in ako takega ni, da se mesto odda le začasno, dokler se ne oglasi sposoben prosilec?

Veselic pri Katarinju. — V soboto na praznik sv. Petra in Pavla proti večeru je bilo videti izredno veliko množico vseh slojev našega slovenskega občinstva v Gorici ter prebivalstva iz okolice korakati od vseh strani proti Katarinjevemu vrtu. Šli so na veselico, katero je priredilo tam slovensko delavsko bralno in podporno društvo v Gorici. Nebo je bilo sicer zastrto skoro okoli in okoli z oblaki, tudi nekaj kapljic dežja je porosilo zemljo, ali to ni oviralo nič, da bi bil kdo izostal od veselice, kdor se je namenil pohiteti na njo. Velik in prostoren, ukusno prirejen vrt je bil hipoma, še pred pričetkom veselice, poln raznovrstnega našega občinstva, katero je radovedno pričakovalo pričetka vsporeda. Zaigrala je vojaška godba in vsopred je prišel. Godba je igrala jako dobro, zato je žela tudi pohvala, in radodarno dodajala nekaterim točkam tudi nekaj lepih slovanskih komadov. Prava in glavna privlačna moč veselice pa je bilo peje. Ko je nastopil pevski zbor glasbenega in pevskega društva (45 pevcev) pod vodstvom koncertnega vodje gosp. Steleta ter zapel Aljažev „Triglav“, se je polastilo navzočega občinstva pravo navdušenje za petje in nestrpnost je pričakovalo nadaljevanja. Zbori „Bog i Hrvati“, „Naša zvezda“ (z bariton samospevom) in „Crnogorac Crnogorki“ so bili vsprejeti s pravim entuzijazmom, ploskanja in odobravanja ni hotelo biti ne konca ne kraja, in vsi trije zbori so se morali ponavljati. O petju je bila le ena sodba: da tako lepega, tako dovršenega, ubražega in čistega petja še nismo imeli v Gorici. Ko je skončal vsopred, so stopili pevci še enkrat na oder ter zapeli ono veličastno „Morje adrijansko“ in „Slovenski svet, ti si krasan“, med tem pa so letali v zrak raketi ter s svojim močnim pokom čudovito povečevali vtisk petja. Na to je prišel ples, ki je bil prav živahen ter je trajal nekaj čez polnoč. Vršil se je jako dostojno, in fantje in dekleta poleg gospodov in gospodičen so se vrtili pridno po taktu godbe. Veselje je bilo videti ta ples in nič takega se ni zgodilo, nad čemur bi se utegnil kdo spoddikati. Ples pod takim okriljem, kakor v soboto, je torej le priporočljiv.

Delavsko bralno in podporno društvo sme zapisati svojo sobotno veselico med najlepše in ponosno sme biti društvo, da se je njegovemu vabilu odzvalo toliko in tako lepega občinstva iz mesta in iz okolice. Društvo sme imeti prepričanje, da je nastopilo pravo pot napredka ter da ima med nami odkritih prijateljev, katerim gre za to, da bi se društvo dvignilo na tisto stopinjo, ki mu pritiče glede na številno slovensko delavstvo v mestu in v okolici. — Udeležilo se je veselice nad 800 oseb, mnogi so morali se oditi, ker ni bilo dobiti več prostora. Širni vrt je bil poln, in ob vzhodu se ti je kazal lep prizor, ako si premetrivaš občinstvo po krasno razsvetljenem vrtu. Posebno pa se je moglo z zadovoljstvom konstatovati, da imamo tako lep srednji stan v Gorici, v katerem tiči velik del naše Lodočnosti v mestu.

Delavskemu društvu, ki je zbralo pod slovensko zastavo, katera je tako ponosno zrla z drevesa na občinstvo, ljudi na veselico, le čestitamo na lepem vspehu, istotako pa tudi pevskega in glasbenega društva, katero si je pridobilo pod spretnim vodstvom gosp. Steleta simpatije vseh pravih ljubiteljev petja.

Vsi so prihajali... le njih ni bilo. — Na veselico delavskega bralnega in podpornega društva so prihajali od vseh strani. Videli smo delavce, delavke, srednji stan, gospodo, vse pri najboljši volji, v animirani družbi. Le njih ni bilo, ni jih bilo „katoliških“ delavcev in pa tistih znanih zdražbarjev krog „Gorice“ in „Prim. L.“, ki so na tajnem kuhali jezo, da jo zopet zlijejo v predalec nezmojljive in samo resnico govoreče „Gorice“. Ni jih bilo! To beležimo, da bodo videli društveniki, kaki prijatelji so jim ti gospodje! V ostalem pa treba pibiti, da odsotnost onih zdražbarjev se je obtutila jako blagodejno...

„Sokolov“ izlet v Renčah. — Pri najkrajšem vremenu se je zbralo v nedeljo lepo število goriškega občinstva in rodoljubov z dežele v prijaznih Renčah, kamor je napravil naš vrli „Goriški Sokol“ s sodelovanjem močnega oddelka moškega zbora „Pevskega in glasbenega društva“ skupni

izlet. Ob 3. uri pop. se je odpeljalo 25 „Sokolov“ v društveni opravi pod vodstvom podstaroste brata dr. Gruntarja (starosta dr. Treš je na vseskolškem shodu v Pragi) in oddelek pevcev pod vodstvom g. Steleta do Ovejdrage, kjer so „Sokol“ izstopili ter korakali proti Renčam. Pri mostu je pozdravil „Sokole“ g. Znidarčič in predsednik „Narodne Čitalnice“ gosp. nadučitelj Bajc, kojima pozdravoma se je zahvalil podstarosta dr. Gruntar, povdarjajoč veliko važnost sokolskih izletov, ki imajo namen, buditi narod in pozivljati ga k vstrajnemu delu za njegov blagor.

Na to so odkorakala društva s „Čitalnico“ in zastavo na čelu v vas na telovadni prostor pred gradom, kjer je nastopil „Sokol“ s štirimi telovadnimi točkami. Proste vaje je izvajalo 32 telovadcev pod vodstvom brata Schaura pa v splošno zadovoljnost in pohvalo, na kar so sledile vaje na orodjih pod vodstvom načelnika br. Vernika. Navzoče ljudstvo, kojega je bilo izvanredno veliko, se je divilo precizni sigurnosti in eleganci v izvajanju tudi najtežjih vaj. Burna pohvala je sledila vsaki točki ter dokazala, kako zelo imponuje tudi najpriprostejšemu kmetu prava telovadba. Naravnost impozantne pa so bile skupine s palicami.

Toliko hitrosti, elegancije in sigurnosti pač še nismo videli, — dva klica, in pred nami se je dvigala najkrajšnja skupina. Ko so odkorakali telovadci, burno aklamirani od vseh, je nastopil moški zbor „Pevskega in glasbenega društva v Gorici“ ter zapel krasne zборе, deloma na telovadišču, deloma v prostorih gosp. Pahorja in Znidarčiča, kamor je slo ljudstvo po končani telovadbi. V prijazni nepriljeni zabavi pri petju moških zborov in kvartetov nam je minul le prehitro čas in le premalo je dosla ura, ki nas je pozivljala k povratku.

Izlet se je sponesel prav dobro in toliko „Sokol“ kolikor navzoče občinstvo v Renčah so bili zadovoljni s to veselico.

Sklep šolskega leta. — Na novoustanovljeni c. kr. pripravnici za učiteljska v Podgori bode sklep šolskega leta dne 13. julija.

Prihodnje šolsko leto se prične dne 16. septembra. Ob tej priliki se vsi sosebno vodstva ljudskih sol, da svetujejo staršem, naj pošljejo v ta zavod svoje sinove, ki so z dobrim vspehom dovršili ljudsko šolo, so telesno razvili in dosegli 14. leto svoje starosti ter se žele posvetiti učiteljskemu stanu.

Podgora je le kake pol ure oddaljena od Gorice. Stanovanje in hrano je mogoče tam dobiti nekoliko ceneje nego v mestu. Čas pripravljanja za vstop na učiteljska traja pri ugodnih razmerah eno leto. Pridni pa revni učenci dobe med letom nekaj državne podpore.

Podrobnosti glede vpisovanja v ta zavod se bodo pravočasno objavile.

Konec šolskega leta na realki. — Pred nami leži letno poročilo c. kr. višje realki v Gorici o koncu šolskega leta 1901. Na prvem mestu je neka v nemščini pisana jezikovna razprava gledé nekega francoskega dela, tej slede šolska poročila o učitelstvu, o posameznih razredih, seznam učnih knjig za leto 1901./1902. za vse razrede, seznam vseh v vsijih razredih v slovenščini, lastni in v nemščini danih nalog, poročilo o prostih predmetih, o italijanskem separatnem tečaju, o pomnožitvi knjižnic itd., naznanilo o prihodnjem šolskem letu (pisano samo nemško!), statistika učencev in seznam učencev.

Učnih močij je bilo poleg ravnatelja profesorjev 13, učiteljev in suplentov 6. Iz statistike učencev posnemamo, da je bilo sprejetih začetkom leta 331 učencev, na konci leta jih je bilo 298. Po domovini jih je bilo iz Gorice in okolice 105, drugodi iz Primorja 132, 48 jih je iz raznih avstrijskih kronovin, 13 pa iz inozemstva. Po narodnosti je bilo Slovencev 88, Italijanov 146, Nemcev 60; v procentih 29% Slovencev, 48% Italijanov in 20% Nemcev, 1% drugih narodnosti. Katolikov rimskega obreda med njimi je bilo 272, pravoslavni 4, protestantov 14, Židov 8 in 1 brez veroizpovedanja. Iz Gorice jih je bilo 179, od zunaj pa 119. Koncem šolskega leta je odličnjakov 11, prvi red jih je dobilo 206, ponavljalni izpit jih sme delati 31; drugi red jih je dobilo 36, tretji pa 7.

Solnine so plačali v prvem tečaju 5875 K, v drugem pa 6580 K, kar se mora imenovati pač nekaj izvanrednega gledé na malo število učencev. Ustanov so uživali dijaki 1504 K.

Slovenščina je igrala tudi v problem letu vloge pastorki na realki, ker podučevali so jo kar štirje gg., dočim je za nemščino in lastino vse drugače redno preskrbljeno. V ostalem pa vemo, da gg. slov. profesorji so se potrudili s poukom v slovenščini.

Poročilo se odlikuje tudi letos po raznih tiskovnih hibah in pa po tem, da je na načelni zunanji strani na vrhu avstrijski orol obdan od peterorogatih zvezdic italijanskega kraljestva!

Odličnjaki na realki. — Na realki je bilo letos 11 odličnjakov, med temi 3 Slovenci: Vidrih Bogomir v 1. b. razredu, Zlatič Blazij v 2. a. razredu in Mašič Bogomir v 2. b. razredu.

V četrtem, petem, šestem in sedmem razredu ni nobenega odličnjaka.

Zrelostno preizkušnjo na realki v Gorici je delalo včeraj in danes devet

dijakov, med njimi dva Slovenca: F. Repič iz Gorice in R. Caharija iz Naborine. Oba sta preskušnja naredila z dobrim uspehom. — Dobro srečo želimo vrlima abiturijentoma na potu v življenje!

Profesor Plohl stopil v pokoj. — S koncem letošnjega šolskega leta je stopil na lastno željo v pokoj profesor Fr. Plohl, ki je vso svojo službeno dobo deloval med nami na državni nemški realki v Gorici. Rodom stajerski Slovenec je poučeval slovenščino in nemščino. Znano je, da je zeleni Stajerska dala Slovencem v dobi našega še vedno ne dovršenega preporoda obilno uradniške inteligencije in zlasti med slovenskimi profesorji srednjih šol, ki so namešteni po slovenskih deželah, je menda večina vrlih Stajercev. So v obče simpatični možje, zvesti rodoljubi, priljubljeni v družbi in vestni v svojem poklicu. In naš profesor Plohl je bil tudi vsekozi vrlina izmed vrlih svojih ožjih rojakov. Z veseljem in hvaležnostjo se ga spominjajo nekdanji njegovi učenci, ki sedaj delujejo kot posestniki, uradniki in v drugih stanovih po Slovenskem. Profesor Plohl pa nikakor ni bil v svojih zahtevah mehak in odnehljiv učitelj — nasprotno: sam vsekozi točen in strog spolnjevalec dolžnosti, je to tudi zahteval od svojih učencev; in četudi je marsikomu naložena kazen bila britka, vendar se mu je vtisnilo za vse žive dni neizprosna profesorja zlato geslo: življenje ni praznik! Dasi strog, vendar je bil vsekozi doberhoten; nikomu ni nagajal, vsakega je le k dobremu navajal. Tako je dosegal lepe, trajne vspehe. Bistrioumen mož si je v dolgi vrsti let nabral bogatih izkušenj in z njimi ter s svojo delavnostjo in doberhotnostjo in nepristranostjo si je zagotovil spoštovanje in ljubezen svojih stanovskih tovarisev, učencev in njih roditeljev.

Stirideset let imamo realko v Gorici: nje profesorji so bili ves čas pretežno Nemci, kajti od teh misli učna uprava na Dunaju, da so prav za prav le oni poklicani širiti med nami temelje onike. Ali imenujte nam one izmed njih, ki bi bili izvrševali svoj poklic tako uzorno in uspešno kakor nepozabni naš Erjavac, ki ga je bila smrt prežgodaj vzela soli in narodu, in pa naš Plohl, ki mu je srečnejša usoda prisodila pač še dolgo vrsto jasnih dni in čilih let! V soli vsekozi nepristransk je izven nje bil profesor Plohl ljubezniv slovenski rojak. Nikjer se ni silil v prve vrste; nikjer ga ni bilo, kjer je vrela strast; a bil je povsod, kjer je klical dolžnost. — Poročali smo že, da ob enem s prof. Plohlom odhaja z realke v pokoj nje dolgoletni ravnatelj, E. Schreiber. Obema odhajajočima je priredil učiteljski zbor prejšnji teden banket, da se v slovesni obliki poslovijo od njiju. S Plohlom izgubi realka mnogoletnega strokovnega profesorja za slovenščino, ki je pod njim lepo napredovala, z njim izgubi znakovito osebnost — a mi mu z njegovimi bivšimi učenci vred iskreno želimo, da bo med nami užival zasluženi pokoj čvrst in čil na duši in telesu mnogaja leta!

Klerikalna morala. — Fisejo nam: Ko je do sitga znani kožbanski ekspozidupan kričal, da je treba vse Tumovce pobiti in se je to v javnosti pribilo, ni vedela pobožna „Gorica“ drugega odgovoriti, nego to, da se je dotičnik „tudi“ razveseljeval po svoje.

V zadnji številki pa „Gorica“ zopet piše o dotičnem ekspozidupanu, da je takrat — „resnico razkladal“. Kdor torej vpije, da je izvestne ljudi, ki dotičnemu ne ugajajo, ker nočejo trobiti v njegov rog, treba pobiti — isti se po klerikalni morali „razveseljuje po svoje“ in pa — „resnico razklada“!! Taka morala je še gorja od Liguorjanske.

Nesreča v Tolminu. — Poročajo nam: Na dan sv. Petra in Pavla po končanih večernicah je slo 6 deklic v starosti od 10—12 let k Soči, da se okopajo. Voda, se snežnica in od zadnje povodnji še motna, je bila še nad normalo velika, in pri sv. Urhu, tolminskem kopališču, kamor udarja Soča v labor, je velik in hud vrtinec.

Deklice, hoté se okopati, gredo v vodo, ne vedoč, da je globoka 2—3 m, in vrhu tega se vrtinec. Zato sta izginili v vodi takoj dve, to je Logarjeva in Pagonova. Hitro je izvedelo to občinstvo, katero je hitelo na kraj nesreče z orožnikom, iskat ponesrečeni deklici. Ali glej! Predno so potegnili prvo iz vode, bi se bila dogodila že kmalu druga nesreča. Namestnik orožniške postaje g. Faltus je prišel v vrtinec ter se začel potapljati. Na to je skočil vojak Vladović (zrebrskega oddelka) po njega v vodo, da ga reši. Ali sedaj sta bila oba v smrtni nevarnosti. Vojak Vladović, Dalmatinec, pogumen, močan mladec, je bil že obnemogel ter je že prosil orožnika, naj ga pusti, da se vsaj sam reši. K sreči je orožnika pomaknila voda na neko skalco, kjer je imel se glavo iz vode in kjer so ga potem po vrvi potegnili na suho.

Deklico Logarjevo so dobili še tisti dan, dotim Pagonove doslej še niso dobili.

V Renčah so izvolili županom gosp. Antona Merljaka; podžupani so gg. Znidarčič Jos., Gradišče, Gregorič Franc in Pahor Josip v Renčah.

Poslovanje občinskega tajništva je prevzel g. Angel Trojer, deželni uradnik. Občinska pisarnica se nahaja sedaj pri g. Jos. Pahorju.

Dalje smo dobili iz Renč zahvalo, s katero se zahvaljujejo Renčanje „Sokolu“ in „Pevskemu in glasbenemu društvu“ za pri-

reditve lepe veselice, s katero so bili vsi zadovoljni. Zele le, da bi bil tudi njihov ples dne 21. in 22. t. m. tako dobro obiskan.

Iz št. Andreža nam poročajo, da so cesto pred novozidanim letoviščem g. dvornega svetnika Budala popravili in razširili tako, da se izogne sedaj lahko vsaki nezgodi, radi česar izrekajo zahvalo cestnemu odboru. Novo cerkev bodo blagoslovili dne 21. julija t. l.

Pričujoče se dalje proti poštni nabiralnici, češ, da odkar jo imajo, so na slabšem s poštnimi rečmi, tako, da prej so dobivali časopise od 12. do 1. ure popoldne, sedaj pa se to godi šele od 1. do 4. pop.

Letina je slaba. Krompir da malo skupicka, cena je prenzika.

Smotri liberalizma. — „Slovenec“ piše: „Spanija je bila cvetoča, mogočna država, dokler je bila katoliška. A že celo stoletje ruje v njej framsonski liberalizem, hujska zoper cerkev, peha državo v grozne dolgove, in dela revolucije. Sedaj pa ko se kažejo uspehi liberalnega gospodarstva, pridejo isti framasoni in dolže cerkev, da je ona kriva izgubljenih vojska in državnih dolgov.“ Človek ne ve, ali bi se smejal, ali jezil nad tako bedasto zgodovinsko falzifikacijo! Spanija svetloča država, dokler je bila katoliška! Morda za časa Filipov? Tako oslarijo more zapisati le katoliški teolog, ki si z blagoslovljeno slamo polni svojo črepinjo! Vse so zakrivali framasoni. Anglijo, Nemčijo in Severno Ameriko pa so prej kot ne katoliški samostani povzdignili do sedanjega blagostanja! „Slovenec“ mora imeti pravo teletarstvo za svoje naročnike, da si upa kaj takega zapisati. Ali vzlic temu, prijatelji, ostane večna resnica: Spanijo izsesala je — katoliška cerkev — katoliška duhovščina, ki se že stoletja in stoletja valja po lenustvu, mej tem, ko grabi vse dohodke izmučenega naroda v svojo nenasiljivo bisago! To je historična resnica, in drugega nič! „Sl. Narod“.

Cigaretal papirčki v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dovolilo g. Jos. Stoki v Trstu, da založi in razprodaja narodne cigaretna papirčke družbi v korist. Papir bo najprve vrste in boljši od vseh drugih ter pride v promet v kratkem.

Cena papirju bo ista in celo nižja kakor drugim tujim, a mnogo slabšim izdelkom.

Upati je, da bo vsaki Slovenec vedno in povsod zahteval le take papirčke in s tem pomagat naši prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda.

Razpisana prebenda. — Ena izpraznjena prebenda ustanovitve za plemenite gospé poknežene grofovine Goriske in Gradiške se s tem razpisuje z opazko, da imajo prošilke podati svoje dotične vloge v šestih tednih podpisane deželni odboru: V ta namen naj dokažejo: 1. da imajo najmanj 18 let; 2. da so uboge; 3. vrsto njihovega plemstva in ali spadajo med plemenite rodbine tukajšnje grofovine; 4. da so lepega zadržanja; 5. stan in premoženje njihovih staršev, pa kake zasluge imajo oni za državo; 6. število sester, ali uživa vže katera izmed njih ali prošilka sama kako prebendo ali drugo pomoč. — Deželni odbor.

Radodaren donesek. — Gospod profesor Fr. Plohl v Gorici je daroval „Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici“ K 5.

Iz zadnje odborovalne seje „Slovenske šolske Matice“. — I. Blagajnik, g. ravnatelj And. Senekovič, je poročal o denarnem stanju društva. Letnino so vplačali 604 člani: društvo ima dosedaj 9 ustanovnikov. II. Tajnik, g. nadučitelj Fr. Gabrček, poroča, kako so se rešili zadnji odboriški sklepi, zlasti oni o preuredbi dosedanjih poverjenistev, ter prebere dosle nasvete. Na podlagi taistih se sklene, da se razdele nekatera preobsežna poverjenstva na manjše okroge, za katere se nastavijo novi poverjeniki. III. Sklene se, da se predloži prošnja za podporo na deželni zbor kranjski, ko izidejo knjige. Za letošni nameravani spis „Pouk o prvi pomoči pri nezgodah z ilustracijami“ se pričobi pozneje, ker ga dotični poročevalec še ne utegne spisati. IV. G. Fr. Levec prevzame pogajanje z raznimi tiskarnami zaradi tiskanja društvenih knjig ter bode v prihodnji seji poročal o dotičnih uspehih. V. Za leto 1901. dode društveniki dve knjigi po 10 tiskanih pol in sicer: 1. Delogogični letopis in 2. Zgodovino kot 1. del knjige za reslije, spisal Josip Apih. VI. Schreinerjev načrt za didaktiko, ki so ga pregledali gg. odborniki, se ponatisne v „Popolniti“. O najprimernejši terminologiji se bode pozvetoval poseben odsek. Društvo namerava izdajati tudi pedagogične šolske knjige za učiteljska, zlasti vzgojeslovje, uko-slovje, zgodovino pedagogike, citanke itd. V ta namen stopi odbor v dogovor z deželnim odborom kranjskim, ki naj bi društvo primerno podporo, oziroma sam prevzel založništvo ali pa ga prepustil Matici. Matica bode pospeševala tudi knjižnico za srednješolsko mladino, in sicer izdajanje šolskih klasičkov pótom dotičnih založnikov. G. Bežek prevzame sestavo načrta za tako izdajanje.

Okružnica. — Uljudno se vabijo tisti udje tukajšnjega c. kr. kmetijskega društva, kateri pripadajo goriskemu odseku, v nedeljo dne 7. julija t. l. ob 11. uri v tukajšnje društveno pisarno, ker bo volitev dvanaestih zastopnikov v društveni glavni odbor.

Opazuje se, da volitev je osebna in po listih ter se zaključijo točno opoldne. — Kmetijski odsek goriski. Načelnik: Coronini.

Listnica. — V zadnjih dneh nam je došlo obilo dopisov in poročil, katerih za danes še nismo mogli porabiti. Pri-dejo pa na vrsto, kar naj blagovolijo vzeti na znanje p. n. gg. dopisniki in poročevalci.

Razgled po svetu.

Istrski deželni zbor. — Druga napovedana seja istrskega deželnega zbora se ni vršila, kakor smo že povedali, ker ni bilo italijanskih poslancev. Ti so sklenili, kakor se čuje, da se ne udeležijo zborovanja, dokler vlada ne skliče deželnega zbora v Poreč. Čujejo se tudi glasovi, da vlada se uda, ter da skliče prihodnje zasedanje v Poreč! Ali ti glasovi so dosedaj le še glasovi, kaj se obistini, bomo videli. Izključeno baje tudi ni to, da vlada sedaj razpusti deželni zbor.

Župnik don Jurizza suspendiran „a divinis“. — Glasoviti rojanski župnik don Jurizza pritiral jo je do vrhunca s svojim postopanjem proti svojim slovenskim župljanom in proti svojemu predpostavljenu škofu, tako, da je bil slednji prisiljen poslušati se zadnjega sredstva ter prepovedati temu župniku cerkvena opravila. (Uprava župnije mu sicer še ostane, ne sme pa opravljati nikakih cerkvenih opravil. „Piccolo“ sicer trdi, da škofova prepoved dela izjemo za nedelje in praznike. Mi pa ne moremo ničesa reči, ker nismo poučeni o stvari.) Nemski pregovor pravi, da hodi vrč toliko časa k studencu, dokler se ubije; no, don Jurizza je sedaj na lastni koži spoznal resničnost tega pregovora. V zavesti, da stoji pod pokroviteljstvom tržskega magistrata in mestne gospode, misli don Jurizza, da nima nikake višje oblasti več nad seboj in da je on že absoluten gospodar rojanske cerkve in svojih župljanov. Nadejamo se pa, da mu je ta luš vsejedno nekoliko ohladil njegov vroči temperament in da ne bo več tako visoko nosil svoje velenjene glave po Rojanu in po mestnih ulicah. „Edinost“.

Vsesokolske slavnosti v Pragi. — Obnesle so se nad vsa pričakovanja izvrstno. Najsimpatičnejše so bili sprejeti francoski gostje, z županom Pariza na čelu, ki so prišli v Prago v petek. Do meje češkega kraljestva jim je šla naproti posebna deputacija. Na vseh kolodvorih so bili Francozi sprejeti z entuzijazmom, in „Vive la France“, „Vive Paris“ — klici so se metali s „Slava“ — klici. Župan prilizki je povdarjal v nagovoru dr. Srba v Pragi na kolodvoru iskreno prijateljstvo francoskega naroda do Čehov.

Slavnostni sprevod v Pragi je bil velikansk. Kaj takega se še ni videlo. Okoli 14.000 Sokolov s 300 zastavami je korakalo po mestu; na čelu 200 Sokolov na konjih. V nedeljo so telovadili od 6. ure zjutraj do 9. ure zvečer. Prekinili so telovadbo samo s činom pijetete na grobeh Fagnerja in Tyrša, na katera so položili vence. Javna telovadba je začela popoldne ob 5. uri z nastopom 6000 izvršujočih Sokolov. Telovadec v dobi od 10 — 18 let je nastopilo 1700. Telovadkinj je bilo 900, ki so pokazale lepo spretnost v vajah s kiji. Zvečer je bila ljudska slavnost. — Vsi gostje v Pragi so bili dobrodošli bratom Čehom, kateri so pokazali ob tej priliki svojo slovansko gostoljubnost v izredni meri.

O položaju. — Pred kratkim je imel mladočeti poslanec dr. Kramar volilni shod, na katerem je, razpravljajoč o položaju, rekel med drugim: Brez miru med Čehi in Nemci ni mogoče misliti na rešitev velikih državnih vprašanj, posebno pa ne na izvedbo avstro-germanske pogodbe. Proti volji Čehov se sploh ne more ničesar izvesti, kar bi bilo količaj važnega pomena. Gospodarski boj z Ogrsko se ne more izvesti z nikakim zakonom, izvesti se more le s pomočjo samozavestne vlade. Taka močna vlada pa more biti samo parlamentarna vlada, in ta je mogoča le tedaj, ako se dožene češko-nemška sprava.

Volilni program slovaške narodne stranke za bližnje volitve v ogrski državni zbor obsega 18 točk, v katerih so izražene zahteve Slovkov, med drugimi te: Zahtevamo priznanje in enaka prava za slovaški jezik v soli, pred sodnijami in oblasti, zahtevamo, da skrbí država za povzdigo šolstva na naravni osnovi, da izda zakone za povzdigo poljedelstva, malega obrta in trgovine, ter da se v ta namen ustanove poljedelske, obrtne in trgovske šole s slovanskim učnim jezikom; druge zahteve so gospodarskega in političnega pomena.

Razmerje med Avstrijo in Ogrsko. — Naravnostnih (direktnih) davkov se plačuje v Avstriji 56,7%, na Ogrskem 43,3%, prebivalstva ima Avstrija 57,5%, Ogrska 42,4%, državnih izdatkov ima Avstrija 60%, Ogrska pa 40%, uvoza ima Avstrija 64,8%, Ogrska pa 35,2%, izvažata se iz Avstrije 67,2 odstotka, iz Ogrske 32,8 odstotkov, nena-ravnostnih (indirektnih) davkov se plačuje pri nas 65,8%, na Ogrskem pa 34,2%. Ako se vzamejo v poštev te številke, pridemo do sklepne kvote: Avstrija 61,3%, Ogrska 38,7%. Sedaj veljavna kvota pa določuje Avstriji 65,4%, in Ogrski 34,6% skupnih izdatkov; ti skupni izdatki obeh polovic zna-sajo 345 milijonov kron, in leta 1902 bodo znašali celo 364 milijonov kron. Vsak odstotek pomeni torej 2,4 milijona kron. Če obvelja sedanja kvota, plača Avstrija 154,3

milijonov kron, Ogrska pa le 81,7 milijonov kron. Kot razvidno, je vprašanje o nagodbi in kvoti, s katerim se bosta bavili naša in ogrska zbornica v jesenskem zasedanju, jako važno.

V Budimpešti je sklenilo 4000 delavcev in delavk damske konfekcije pričeti stavko, ako se ne vstreže njihovim zahtevam glede delavnega časa in glede plačila.

Iz New-Yorka pa javljajo, da 20.000 delavcev v Pittsburgu pri neki ameriški tvrdki za izdelovanje jeklenih pločevin prično stavko tudi, ako se ne ugodí njihovim zahtevam. To bosta dve velikanski stavki!

Na Španskem se vse skoro dan za dnevom nemiri, ki so obrnjeni proti klerikalcem. Ljudstvo je ogorčeno, in začelo je pretiti celo cerkvam, katere so na nekaterih mestih požgali. Proti jubilarnim procesijam so demonstracije na dnevnem redu. Tako so te dni med drugim v Barceloni demonstrirali proti taki procesiji, zvižgajoč in kličoč: Živela revolucija, smrt klerikalcem!

V Južni Africi. — Dne 26. pr. m. so naskočili Buri pod vodstvom zapovednika Malana Richmond, to je kraj, ki stoji na angleški zemlji. Boj je trajal ves dan. Proti večeru so dobili Angleži pomoč, na kar so se Buri odmaknili. — Kaplandije so se Buri skoro popolnoma že polastili. Tam nabirajo novince ter plenijo konje. Sodi se, da večina Kaplandije je že v burakih rokah. — Razni merodajni listi sodijo, da Buri so sedaj v tako ugodnem položaju, kakor se nikdar, kar se tiče sklepnja miru, zlasti ker se opazuje na bojišču vedno bolj neko posebno živahno gibanje na strani Burov, dotim močna angleški strani peša rapidno, ker vojaštvo je izmučeno do skrajnosti. Baje izda Krüger posebno proklamacijo, ki naznani mir.

Raznotero. — „Wiener Zeitg.“ od 28. pr. m. je objavila sankcionirane sklepe delegacij ter sankcionirani računski provizorji do leta 1901. — Angleški kralj Edvard je izdal proglas, da se bo dal kronati s svojo soprogo šele prihodnje leto. Dneva za to še ni določil. — Galicija šteje 7.317.028 prebivalcev; Poljakov je 3.989.538, Malorusov 3804.212; analfabetov imajo v Galiciji 4.660.416, grozna številka! Židov je 810.845. — V Pulju je skočil v morje podčastnik 15. kompanije pri mornarici Avg. Hane s Koroskega. Ribčiči so potegnili truplo na suho.

Narodno gospodarstvo.

ORGANIZACIJE KMETIJE.

(Članek izven uredništva.)
(Dalje.)

Isti odpirajo nove svetove. Amerika, velika Amerika, je odprta Evropi. Evropejci, meščani in pozneje tudi kmetje, vsvarijo v njej velikansko gospodarstvo, neimačjo se boriti z grajsko in duhovensko gospodarsko silo, kakor tudi ne z drugimi zastarelimi silami, ki visijo Evropi kakor svinec na nogah gospodarstva. In v Evropo v izglodano evropsko kmetijo vržejo iz Amerike marsikatero bakljo, ki razsvetli to tužno našo kmetijo v novejših časih. In v obrtlih, v industriji, pokažejo največje čudeže zdajšnjega sveta. Dosti prvih naselencev v Ameriki se je sestavljalo iz v Evropi mej takozvane „lumpe“ štetih, iz mest izbacjenih ljudi ali s kmetije. Ali bili so energični, bili so delavci, katerih se zgodovina ne more sramovati, ker v kratkih stoletjih so vsvarili ti večje gospodarstvo, kakor Evropa v dveh tisoč letih. Res marsikatera nečlovečnost, krutost, spremelja to ameriško kolonizacijo, ali brez te menda ne gre razvoj gospodarstva naprej.

Ne bomo danes razlagali, kaj se je vse izmislilo ter postavilo v delo gospodarstva tekom časa življenja mest v Evropi in v Ameriki, ali nekaj številčkov hočemo navesti. Stroj kot pomagač človeka je njegovo delo izdatno pospešil. Ta stroj je glavni revolucionar sveta. Naš kmet, in temu pišemo to, je več videl sveta, kakor 1/4 nas krščanskih ljudi. On je delal v „nemškem v rajhu“ in v Ameriki; večina nas drugih pa ni prišlo čez Dunaj, kar ne pomeni nič. Danes ima tudi najrevnejši človek srajco. Kakor smo že navedli: do 10. desetletja je skoraj niso ljudje poznali. Do 18. stoletja je bila le last bogatašev. Kako so se pred 1000 leti stanovali? Kmet v pasjih bajtah, grajskak slabo. Le duhovnik je že zgodaj stavlil lepe hiše za-se. Bel kruh dolgo ni bil poznan. Krompir se le v 15. stoletju. Vsa kuhinja je bila na kmetiji slaba. Iz mest je prihajalo boljše vanje. Danes je vsega glede obleke, stanovanja, jela vsaj polovici ljudi omikanejših narodov pristopno z manjšim denarjem, razun stanovanj v večjih mestih. Proizvaja se v vseh panogah gospodarstva toliko, da bi se reklo: preveč je. Lakota v kulturnih deželah ni mogoča. V nekulturnih se razsaja, kakor večkrat v srednjem veku. Sicer velja: ceno, pa slabo, ali tisoč več potrebe od srednjega veka je danes živčih in zadovoljivejših se. Seveda reva je še velika glede zadovolitve želodca vseh. Pa tudi v tem oziru se nahaja gospodarjenje v tiru, da ne bo toliko gladu. Dober poznavatelj sedanjega gospodarstva piše: „Proizvajanje ljudstva je dohodek ljudstva; dajte si ves mogoči trud, da pomnožite svoje proizvajanje“.

Vzemimo le čas pretečenih 50 let. Delavska moč se je v Evropi povprečno skoraj v tem času potrojila, v Ameriki posmerila. Pred 100 leti je bila ta moč majhna. Stroj

so bili dele v razvoju. Danes nadzira jeden človek 8. da celo 32 kraljskih stolov v strojevnem delu, ko je še pred 100 leti sam ubogo malo z nogami in prsti storil. Država Colorado v Ameriki je bila leta 1858. zapuščen ozemlje. 200 ljudi se je tam naselilo. Leta 1890. pa so imele lastnine tega ozemlja vrednost okoli pet milijard mark. Mera delavske delavske moči je takozvana: „fusstonne“. To je isto mehanično delo, ki je potrebno, da se jedna tona v 1 sekundi za jeden peden visoko vzdigne. Tona je = 10 met. stolov. Znašale so proizvajajoče moči kulturnih narodov posameznega delavca leta:

	1840.	1895.
Angleška in Iraka	360 „fusstonnen“	1570
Francoska	330	850
Nemčija	310	900
Rusija	740	780
Avstrija	350	560
Italija	320	390
Druge države v Evropi	350	640
Zedinjene amerik. države	1030	1850
Angleške kolonije	800	2020
Povprečno	460	990

Torej v teh 50 letih povprečno podvojeno, potrjeno. Stroj v delu človeka to stori in spretnosti delavec. Železni hlapec, ki noč in dan dela, in človek, ki ve vsako minuto delavskega časa dobro produktivno obrniti. (Dalje pride.)

Književnost.

Dobili smo in objavljamo: Naš rojak g. Janko Leban, nadučitelj na Trebelnem na Dolenjskem, je slovenski mladini zopet daroval dve prav primerni knjigi. Prva je „Pri Vrbovcem Grogi“, povest za dečke in deklice v dobi od 7.—12. leta. O tej povesti piše „Vrtoc“: „To je jako mikavna povest, ki nas spominja onih priscnih povestic Kristofa Smida, v katerih ima kaka žival posebno ulogo, ki provzroča pri otrocih veselje, žalost, iznenadenje, spoznavanje dobrin in zlih ljudi i. t. d.“ — Gosp. Leban je s to povestjo hotel pokazati, kakó je moči v mladini vzbujati verske čute brez suhoparnega moraliziranja.

Druge povest je: „Mirko Postenjakovič“. Izšla je kot drugi natesek povesti istega imena, ki je bila obelodanjena že l. 1885. v Kordeševi „Ljudski knjižnici“. Ta povest je silno primerna odraslejšim dečkom, recimo: dečkom ponavljalne ali obrtno-nadaljevalne šole. Tudi rokodelski učenci ne bi je smeli pogrešati.

Kakor prva knjižica, je tudi ta lepo in gladko pisana. Priporočamo obe knjigi v obilno naročevanje. Dobita se pri založniku: J. Giontiniju v Ljubljani po 40 v iztisek (po pošti 43 v). Slovenski starši, le po njiju, da z njima razveselite svoje otroke! —

Naznanilo.

Podpisanec naznanja slavnemu občinstvu, da je c. kr. gozdno ljudsko tehniko v Solkanu popolnoma preuredil z novim železom ter da je bila dne 18. t. m. postavno sprejeta. Za nadaljno naklonjenost se slavnemu občinstvu najtopleje priporoča udani

Alojzij Mozetič.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka **E. Riessner, v Nunki ulici 3,** (nasproti nunki cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmernih cenah. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Zahvala.

O. priliki nenadomestne izgube naše preljubljene in nepozabne soproge in matere

Katarine Kašca roj. Mervic

izrekamo tem potom tužnim srcem vsem blagim sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najprištrnejo zahvalo za izkazana odkritosrčna sočutja in sožalja. Enako tudi zahvaljujemo vse udeležence mnogobrojnega spreveda, kateri so s svojo navzočnostjo skazali blagi raniki zadnjo čast. Bog povrni!

Gorica, 2. jul. 1901.

Žalujoča rodbina.

Anton Kuštrin

trgovca

z jedilnim blagom

Gospodska ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinerega „Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se dobivajo testenine trdke Žnidarski & Valentič v Ilirski Bistrici; cikorija in zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda ter moke vseh vrst iz mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdiča iz Kranja.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kilogr. naprej.

Balzam lekarnarja A. Thierry-ja

z zeleno varstveno znamko nuna se razpošilja 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 4 krome poštnine prosto.

A. Thierry-jevo centifolijno ustno mazilo.

2 lončka K 350. — Razpošilja poštnine prosto proti predplačilo zneska

A. Thierry-jeva lekarna h Angelju varuhu v Progradi pri Rogatcu-Slatini.

Današ, glavna zaloga: lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1.

Budimpešta: Lekarnar J. pl. Török in dr. Egger.

Agram: Lekarnar S. Mittelbach.

— Povsod se dobiva na drobno. —

Rihard Brass

Gorica

zaloga vin in špirita na debelo.

Ulica Vetturini št. 11.

Domača, istrska in dalmatinska vina ter žganja prve vrste po nizkih cenah.

Kdor jedenkrat okusi renomirano

ekonomično kavo

si isto gotovo nabavi za domačo rabo.

Dobiva se v vseh glavnih trgovinah jestvin v škalljah po 1/4 klg. à 25 kr.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine železčne kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Tekapljice *vrodirjo radno prebavljanje*, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. *Okrepje pohvalni želodec* storé, *da zgine v kratkem času omočica in životna lenost* (mrtvost). Te kapljice tudi storé, *da človek raji je*.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljkatve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Karol Draščik

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatnine

Most (Češko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75; srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna veržica fl. 1.20; budilnik iz niklja fl. 1.95.

Trdka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Trgov. obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obreštuje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3-60%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posejila na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10-letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obreštujejo po 6-15%.

Vplačevanje se vsi osebno ali potom poloznic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodska ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blagó za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), „Lawn Tennis“ i. dr. za ženske obleke.

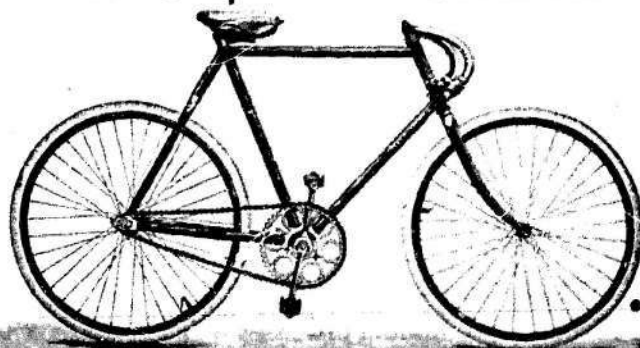
Priporoča izborna perilo, bombažasto in cvrnató, katero prejema iz prvih slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namize, prte, zavese, žepne rute, bombažaste in cvrnaté, blago za blazine, plahte, kovrte, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi uzorce, poštnine proste.

Pozor!

Dvokolesa Helical-Premier

prva znamka

svetovne angleške tovarne z

zaviro zadej in s prostim

tekom spredaj, kakor tudi

dvokolesa Regent-Special in

Courir po jako zmernih cenah

imata v zalogi podpisana, ki

se priporočata sorojakom.

Z vsem spoštovanjem

Saunig & Dekleva, Gorica, ulica Municipio 1.

Ustanovljena 1891.

Odlikovana 1. 1894.

Odlikovana tovarna vsakovrstnega

POHIŠTVA

Ivan Doljak v Solkanu

pri Gorici

V lastni hiši. ————— Lastne žage.

Zaloga vsakovrstnega pohištva,

kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov.

Zaloga vsakovrstnih desk mehkega in trdega lesa; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin. — Blago se razpošilja na vse kraje prosto postaja Gorica.

Jamči se za točno in solidno postrežbo.

